

डिसेंबर २०२४

मराठी भाषा

आणि साहित्य उपक्रम

अंक ३

वृत्तपत्रिका | Newsletter

Issue 3

**Marathi Language
and Literature Initiative**

December 2024

उपक्रमाबद्दल

आजच्या काळात शैक्षणिक अवकाशातून प्रादेशिक भाषांचा वापर आणि त्यांचा अभ्यास हळूहळू लोप पावत आहे. त्यामुळे भाषांचा आणि संस्कृतींचा अभ्यास, तसेच त्यांचे संवर्धन करण्याची गरज ओळखून व्यापक सामाजिक-सांस्कृतिक आणि शैक्षणिक संदर्भात मराठी भाषा-साहित्याच्या जतन-संवर्धनास तसेच मराठीविषयक संशोधनकार्यास प्रोत्साहन आणि पाठिंबा देण्याच्या उद्देशाने फ्लेम विद्यापीठात मराठी भाषा-साहित्यविषयक उपक्रम राबविला जात आहे. मराठी संस्कृती आणि तिचा वारसा यांचा अभ्यासपूर्ण मागोवा घेत, फ्लेममधल्या बहुभाषिक आणि बहुसांस्कृतिक अभ्यासकांना या उपक्रमात सहभागी करून घेऊन मराठी भाषा, साहित्य व संस्कृती यांचा परिचय करून देणे हा या उपक्रमाचा मुख्य हेतू आहे. मराठी भाषेचे अध्ययन-अध्यापन, संशोधन आणि प्रसार या तीन घटकांना केंद्रस्थानी ठेवून, फ्लेममध्ये मराठीविषयक अभ्यासासाठी एक अवकाश निर्माण करण्यासाठी आणि मराठी भाषा-साहित्याविषयीच्या व्यापक चर्चेत योगदान देण्यासाठी हा उपक्रम प्रयत्नशील राहील.

महाराष्ट्रात नांदत असलेल्या या विविध संस्कृतींचा, परंपरांचा आणि ज्ञानव्यवस्थांचा सखोल अभ्यास आणि परीक्षण करण्यासाठी त्यांच्यासाठी शैक्षणिक अवकाशात स्थान निर्माण करणे हा मराठी भाषा आणि साहित्य या उपक्रमाचा एक हेतू आहे.

About the Initiative

Scholarly inquiry into languages from a region and their use in everyday communication is slowly disappearing from academic spaces today. Therefore, recognising the need for the preservation and promotion of languages and cultures, the Marathi Language and Literature Initiative aims to research and promote Marathi language and literature in the broad socio-cultural and educational contexts through various activities at the campus. It seeks to explore the Marathi heritage and culture and introduce it to the multilingual and multicultural audiences at FLAME in an inclusive and enriching environment. Focusing on promotion, research, and pedagogy, the Initiative will ensure that the language and culture have representation in the educational discourse and will maintain a vibrant presence at FLAME.

The Marathi Language and Literature Initiative aims to build a dedicated space within the academic discourse to critically examine the diverse cultures, traditions, and knowledge systems that exist within Maharashtra.

नाताळच्या हार्दिक शुभेच्छा!

डिसेंबर महिन्यात तुम्ही ख्रिसमसच्या शुभेच्छा देणाऱ्या मराठी पाठ्या ठिकठिकाणी पाहिल्या असतील. अगदी खाली दिलेल्या चित्रासारख्या.

Celebrating *Nātā!*

In the month of December, you might have noticed many hoardings and posters around the city wishing you a Merry Christmas in Marathi—quite similar to the one shown below.

मराठीमध्ये ख्रिसमससाठी नाताळ हा शब्द वापरला जातो हे तुम्हाला माहीतच असेल. पण हा नाताळ शब्द नेमका कुठून आला आणि याचा ख्रिसमसशी काय संबंध असा प्रश्न कदाचित तुम्हाला पडला असेल. ह्याचं उत्तर शोधण्यासाठी आपल्याला भारताच्या इतिहासात थोडं मागे जावं लागेल.

भारताच्या पश्चिम किनारपट्टीवरील प्रदेश, विशेषतः महाराष्ट्र, गोवा आणि गुजरात ह्या राज्यांतील किनारपट्टीवरचे प्रदेश साधारणतः १६व्या शतकाच्या सुरुवातीपासून ते २०व्या शतकाच्या मध्यापर्यंत, म्हणजे नेमकं सांगायचं तर १९६१ पर्यंत म्हणजे जवळजवळ पाच शतकं पोर्तुगीजांच्या सत्तेखाली होते. त्यामुळे साहजिकच ह्या प्रदेशांमधल्या संस्कृती, खाद्यपदार्थ, पोशाख, परंपरा, रितीरिवाज आणि अर्थातच, भाषा ह्यांवर पोर्तुगीज संस्कृती आणि भाषा ह्यांचा मोठा प्रभाव आहे. अर्थात, नाताळ साजरा करण्याच्या पद्धती आणि ह्या सणाच्या नावावरही यांचा प्रभाव आहे.

मराठीत नाताळ हा शब्द पोर्तुगीज 'Natal' (नाताल) पासून आलेला आहे, तो 'ख्रिसमस' ह्या अर्थाने वापरला जातो. 'Natal' या शब्दाचा उगम 'जन्म' ह्या अर्थी असलेल्या 'natalis' ह्या लॅटिन शब्दापासून झालेला आहे. मराठीत ह्या पोर्तुगीज नातालचा नाताळ झाला. हा शब्द कोंकणी आणि गुजराती भाषांमध्येसुद्धा ख्रिसमससाठी वापरला जातो. अजून एक मजेशीर मराठीकरण म्हणजे सांताक्लॉजचं मराठी नाव. हल्ली हा शब्द फारसा प्रचलित नसला तरी त्याला मराठीत नाताळ बाबा असंही म्हणतात!

Now, you may be wondering: What does *नाताळ* (*nātā!*) mean, and what does it have anything to do with Christmas? Well, the answer lies in India's colonial history.

The western coastal regions of India, particularly parts of Maharashtra, Goa, and Gujarat, were under Portuguese rule for nearly five centuries—from the early 1500s until 1961. Portuguese influence deeply impacted the culture, cuisine, clothing, traditions, and of course, languages in these regions. As is often the case with colonial invasions, local customs evolved, blending with foreign influences. This was also true for Christmas and the way it is celebrated in these regions.

The word *नाताळ* (*nātā!*) in Marathi comes from the Portuguese word 'Natal', which means Christmas. 'Natal' itself is derived from the Latin word 'natalis', meaning 'birth'. Over time, Marathi adapted this Portuguese term for Christmas, 'Natal' to *नाताळ* (*nātā!*). Similar adaptations of the Portuguese word can be found in Konkani and Gujarati as well.

कोंकणीतील नाताळ शुभेच्छा. चित्र सौजन्य : dhyaskonkani.com

मराठी आणि कोंकणी ह्या भाषांव्यतिरिक्त पोर्तुगीज भाषेचा स्थानिक बोलीभाषांवरही प्रभाव दिसून येतो. ह्याच उदाहरण म्हणजे कोर्लई क्रिओल ही भाषा. महाराष्ट्राच्या रायगड जिल्ह्यातल्या कोर्लई या गावात बोलली जाणारी ही क्रिओल भाषा, पोर्तुगीज लोकांशी झालेल्या संपर्कामुळे विकसित झाली. कोर्लई क्रिओल ही पोर्तुगीज आणि स्थानिक मराठीची बोली या दोन भाषांच्या मिश्रणातून तयार झालेली भाषा आजही या गावात बोलली जाते. तिला स्थानिक भाषेत 'नाॅलिंग भाषा' (म्हणजे आमची भाषा) असंही म्हणतात. कोर्लई गावाचा आणि त्या भाषेचा इतिहास जाणून घेण्यासाठी बीबीसी मराठीचा हा [माहितीपट](#) तुम्ही पाहू शकता.

भारतातील पोर्तुगीज वसाहती. चित्र सौजन्य : [विकिमिडिया कॉमन्स](#)

आपल्या प्रादेशिक भाषांमध्ये सामावून घेतलेले हे शब्द भारतातल्या पोर्तुगीज वसाहतवादाच्या दीर्घकालीन प्रभावाची आणि त्या काळात झालेल्या सांस्कृतिक आदानप्रदानाची साक्ष देतात.

Another interesting adaptation is the local name for Santa Claus. In Marathi, he is affectionately referred to as *नाताळ बाबा* (*nātāḷ bābā*), which is a blend of the word for Christmas and the familiar Marathi term 'Baba' (meaning 'father' or 'old man'), giving Santa a local, endearing touch.

Christmas greetings in Gujarati. Image credits: smitcreations.com

Apart from the influence on major languages like Marathi and Konkani, Portuguese also left a mark on smaller regional languages. One such unique example is the Korlai creole. Spoken in Korlai village in the Raigad district of Maharashtra, this creole language developed among the local people due to the contact with Portuguese settlers. The Korlai creole is a blend of Portuguese and the regional variety of Marathi language, creating a distinct language that continues to thrive in this pocket of Maharashtra. The language is called as 'Now-ling' by the speakers themselves, which translates to 'our language'. You can learn more about the interesting history of Korlai village and the language through this [BBC Marathi documentary](#).

The Portuguese words, adapted into our regional languages reflect the lasting influence of Portuguese colonial rule in India and the cultural exchange that took place during this period. Whether in language, food, or traditions, the Portuguese left an indelible mark on the coastal regions of India.

पुणे शहराचा उद्गम व विकास

'दख्खनची राणी' म्हणून ओळखलं जाणारं, समृद्ध ऐतिहासिक वारसा लाभलेल्या पुणे शहराचा झपाट्याने विकास होत आहे. आज पुणे भारतातल्या अनेक गजबजलेल्या IT हब आणि औद्योगिक शहरांपैकी एक महत्त्वाचं शहर ठरलं आहे.

पुणे शहराचा उगम

शहराचा सध्याचा मुख्य भाग सामान्य सन पूर्व ७५८ पासून अस्तित्वात असल्याचं मानलं जातं. मुळा आणि मुठा नद्यांच्या संगमावर एका छोट्या वसाहतीच्या स्वरूपात सुरुवात झालेलं पुणे आज या अवाढव्य शहरात रूपांतरित झालं आहे. परिघावरच्या गावांना आपल्या कवेत घेत पुणे शहर आज प्रचंड पसरलं आहे. मुख्य कसबा, नागेश्वर मंदिराजवळचं शहापूर, मुठा नदीच्या काठावरचं मुर्तजाबाद तसंच नागझरी पलीकडची, शहापूर आणि नदीच्या दरम्यान असलेली सध्याची निम्नवर्गीय वस्ती ह्या पुण्याच्या चार प्राचीन वसाहती मानल्या जातात.

मध्ययुगीन काळात पुणे दख्खनच्या सुलतानांची लष्करी छावणी होती. पुढे १७व्या शतकात, मराठ्यांच्या उदयाने पुण्याला अजून महत्त्व प्राप्त झालं.

पेठांचा उगम

पुण्याच्या शहरी उत्क्रांतीतील एक महत्त्वाचा टप्पा म्हणजे पेशव्यांच्या काळात झालेली पेठांची स्थापना.

पेशव्यांनी पुण्याला आपली राजधानी केली आणि त्याच काळात म्हणजे १७व्या आणि १८व्या शतकात पेठांची सुरुवात झाली. आर्थिक आणि सामाजिक गरजांच्या दृष्टीने या पेठांची रचना केली गेली होती. मंदिरं, बाजारपेठा किंवा बागा यांना केंद्रस्थानी ठेवून त्यांच्या भोवती पेठा बांधल्या गेल्या.

महात्मा फुले मंडई. छायाचित्र सौजन्य : सहपेडिया

Pune: A Journey Through Its Urban Evolution

Pune, often hailed as the "Queen of the Deccan," is a city that seamlessly blends its rich historical heritage with rapid modern development. Today, it stands as a bustling IT hub and industrial powerhouse, making it one of India's most sought-after urban destinations.

Origins and Early Growth

The current core is known to have existed as a town since 758 AD. Originating as a hamlet at the confluence of two rivers, Mula and Mutha, the city grew very much like today - through the process of taking in lands at the periphery and more villages as need arose. The four settlements, the main Kasba, Shahapur around the Nageshwar temple, Murtazabad along the river and the chiefly lower-class community located in the land beyond Nagzari and between Shahpur and the river appear to all have been ancient settlements.

During the medieval period, Pune served as a military garrison under the Deccan Sultans. By the 17th century, it rose to prominence with the ascendancy of the Marathas.

Origins of the Peths

One of the most significant phases in Pune's urban evolution was the establishment of Peths during the Peshwa era.

The first Peths were established during the 17th and 18th centuries when the Peshwas made Pune their capital. These settlements were deliberately designed to cater to both economic and community needs. At their core, Peths were centered around temples, bazaars, or orchards, which served as focal points for social and economic activity.

Each Peth operated as a standalone unit with clearly defined roles. For example:

प्रत्येक पेठ विशिष्ट उद्देशांनी बांधली गेली होती, उदा.:

शनिवार पेठ : मुख्यतः प्रशासकीय कामकाज.

नारायण पेठ आणि सदाशिव पेठ : निवासस्थाने

रास्ता पेठ : बाजारपेठ.

प्रत्येक पेठेत एक लोकांनी नियुक्त केलेला 'शेठ महाजन' असायचा, सार्वजनिक सोयी, पाणपोया, रस्ते, व्यायामशाळा, प्रशासकीय कार्यालय, आणि पोलिस चौक्यांचं व्यवस्थापन आणि देखरेख हे त्याचं काम असे.

पेठांतले काही रस्ते आणि बोळ हे धातूकाम, सोनारकाम, कापड-व्यापार किंवा मसाल्यांच्या व्यापारासाठी राखीव होते. आजही या पेठा तिथल्या मंदिरं, बाजारपेठा आणि अरुंद गळ्या आपल्या ऐतिहासिक वैशिष्ट्यांसह टिकून आहेत.

ब्रिटीशकालीन पुणे

१८१८ मध्ये मराठ्यांचा पराभव झाला आणि १९व्या शतकाच्या प्रारंभात पुणे ब्रिटिश अंमलाखाली आलं. पुण्यात ब्रिटिशांनी दोन मोठ्या छावण्यांची स्थापना केली: पुणे छावणी (कॅम्प परिसर) शहराच्या मुख्य भागाच्या पूर्वेला होती तर आणि खडकी छावणी वायव्य दिशेला. ह्यावेळी पहिल्यांदाच झोनिंगचे नियम अस्तित्वात आले, त्यात लष्करी, निवासी, आणि बाजार क्षेत्र अशी काटेकोर विभागणी केली गेली.

Tambat Ali. Image credits: [Natasha Nargolkar, Sahapedia](#)

Shaniwar Peth: Primarily administrative.

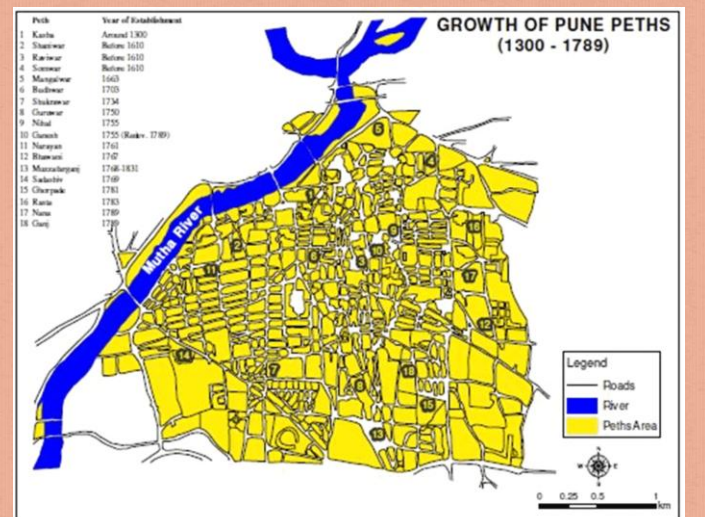
Narayan Peth and Sadashiv Peth: Residential hubs.

Rasta Peth: Commercial center with bustling bazaars.

Each Peth was overseen by a "Sheth Mahajan," a community-appointed caretaker responsible for managing civic amenities like water tanks, paved roads, gymnasiums, ward offices, and police posts.

Specific streets or areas within Peths were dedicated to trades such as jewelry-making, metalwork, textiles, or spices.

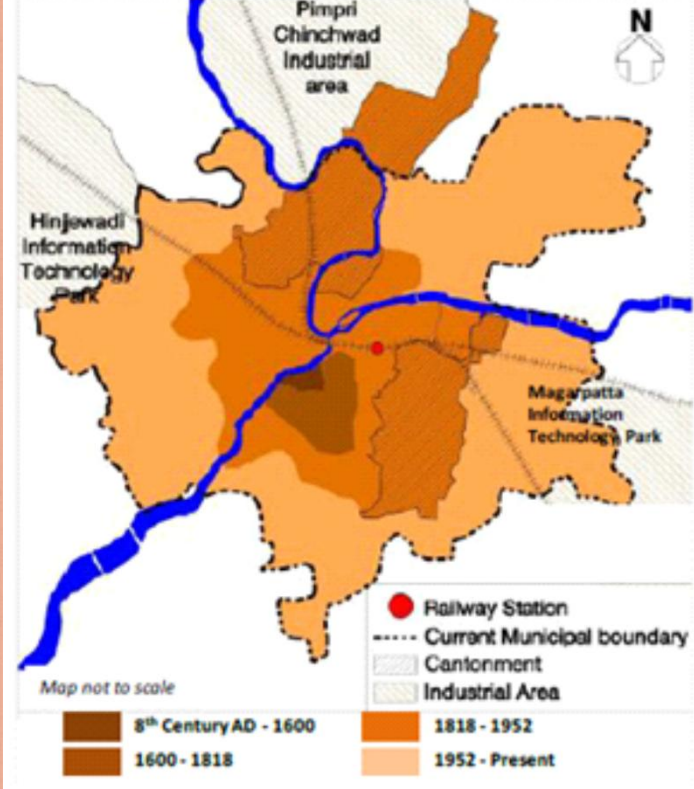
Even today, these neighborhoods retain their historic character, with temples, bazaars, and narrow lanes reflecting the city's architectural and cultural heritage.

Growth of Peths Source: Nitin N. Mundhe & Ravindra G. Jaybhaye 2016

आधुनिक महानगरात रूपांतर

२०व्या शतकाच्या मध्यात, पुणे सांस्कृतिक आणि प्रशासकीय केंद्रापासून औद्योगिक आणि शैक्षणिक केंद्रात रूपांतरित होऊ लागलं. हे परिवर्तन पुणे विद्यापीठ, राष्ट्रीय संरक्षण अकादमी, आणि राष्ट्रीय रासायनिक प्रयोगशाळा यांसारख्या प्रमुख संस्थांच्या स्थापनेने होऊ लागलं. १९९० च्या दशकातील IT क्रांतीने पुण्याला एक नवीन रूप आणलं. हिंजवडी आणि मगरपट्टा यांसारख्या IT पार्क्समुळे पुणे भारतातलं एक महत्त्वाचं औद्योगिक केंद्र ठरलं.

पुणे शहराचा कालानुक्रमे विकास. स्रोत : CDP अहवाल २०१४

मुळा आणि मुठा नदांच्या काठावर असलेली छोटीशी वसाहत ते एक समृद्ध महानगर बनण्याच्या दिशेने पुणे शहराचा प्रवास सुरू आहे. आज पुणे इतिहास, संस्कृती आणि आधुनिकता यांचा एक समृद्ध मिलाफ म्हणून ओळखला जातं.

— नेहा चव्हाण

(नेहा फ्लेम विद्यापीठात सहयोगी संशोधक म्हणून कार्यरत आहेत. स्थापत्यशास्त्र आणि नगर रचना व्यवस्थापन ह्या विषयांत त्यांचे शिक्षण झाले असून त्या सध्या भू-व्यवस्थापन क्षेत्राशी संबंधित प्रकल्पांवर काम करत आहेत.)

Pune in the British Colonial Period

The early 19th century saw Pune come under British rule following the defeat of the Marathas in 1818. The British established two major cantonments: Pune Cantonment (Camp area) to the east of the core city and Khadki Cantonment to the northwest. For the first time, zoning principles were introduced, with strict demarcation for military, residential, and market areas.

Transition to a Modern Metropolis

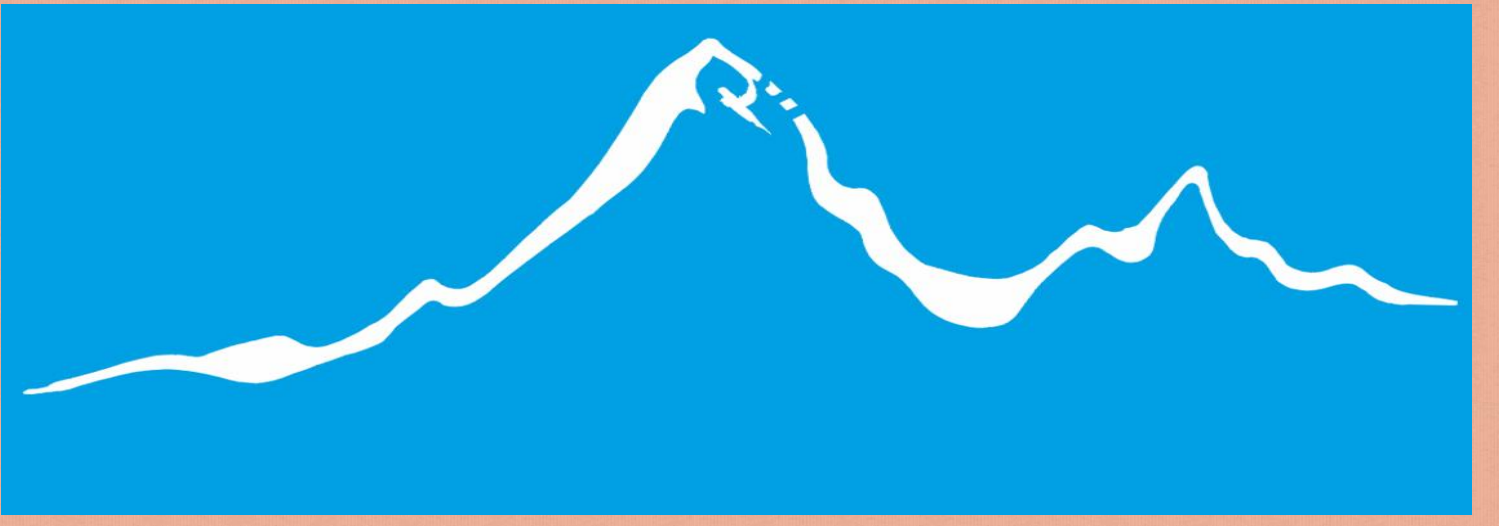
In the mid-20th century, Pune began to transition from a cultural and administrative center to an industrial and educational hub. This shift was marked by the establishment of premier institutions such as Pune University, National Defence Academy, and the National Chemical Laboratory.

The IT revolution of the 1990s brought a new wave of prosperity to Pune. IT parks like Hinjewadi and Magarpatta became magnets for professionals across India.

Pune's journey from its origins as a modest settlement on the banks of the Mula and Mutha rivers to a thriving metropolis is a testament to its resilience and adaptability. Today, Pune stands as a vibrant blend of history, culture, and innovation, holding the promise of being a city that not only embraces progress but also honors its storied past.

— Neha Chavan

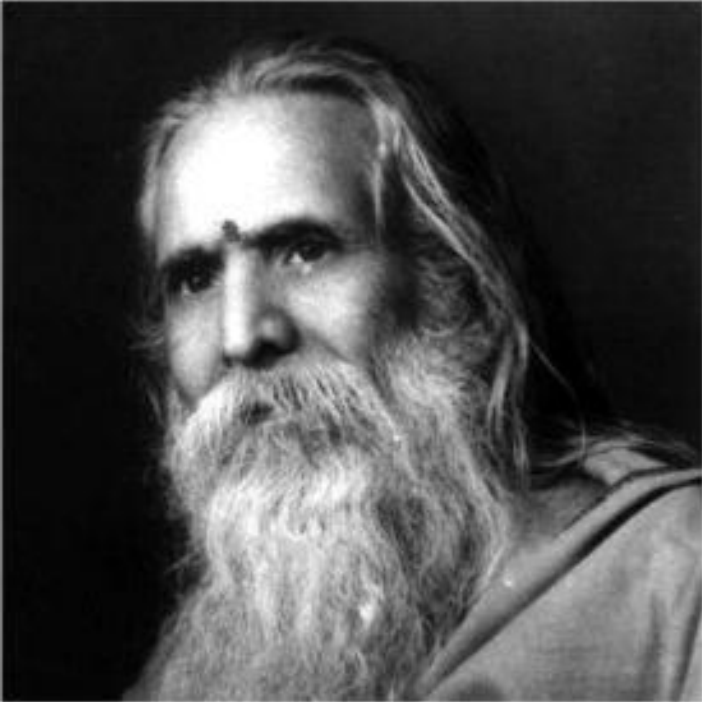
(Neha is a Research Associate at FLAME University. With a background in architecture and urban planning, she enjoys exploring topics like livability and quality of life in city planning. Right now, she's working on projects related to land governance.)

जाहिरातींशिवाय चालणारा 'ब्रँड' : कैलास जीवन

कैलास जीवन माहीत नाही असा माणूस महाराष्ट्रात सापडणं कठीणच. मराठी घर म्हटलं की घरात कैलास जीवनची बाटली हवीच. कोणतीही दुखापत असो, भाजलं, कापलं की सुजलं असो, जळजळ असो की खवखव असो, त्यावर औषध एकच. कैलास जीवन. पण हे आयुर्वेदिक क्रीम आलं कुठून ?

पुण्याच्या शुक्रवार पेठेत ऑफिस आणि धायरीला कारखाना असलेली 'आसम'-आयुर्वेद संशोधनालय, पुणे, प्रा. लि. ही कंपनी या क्रीमचं उत्पादन करते. विशेष म्हणजे कैलास जीवन हे आयुर्वेदिक बहुपयोगी क्रीम आणि यंकोना नावाचं फारसं प्रसिद्ध नसलेलं कानदुखी आणि दातदुखीवरचं आयुर्वेदिक तेल अशी ह्या कंपनीची दोनच उत्पादने आहेत. ह्या व्यतिरिक्त ही कंपनी काहीही बनवत नाही.

वासुदेव शिवराम कोल्हटकर

A brand that works without advertisement: Kailas Jeevan

It is difficult to find a person in Maharashtra who doesn't know about Kailas Jeevan. When we talk about a Marathi household, it's almost a must to have a bottle of Kailas Jeevan in it. Whether it's an injury, burn, cut, swelling, irritation, or itching, the solution is always the same: Kailas Jeevan. But where did this Ayurvedic cream come from?

The cream is produced by a company called ASUM Ayurved Samshodhanalaya, Pvt. Ltd. based in Pune, with an office in Shukrawar Peth and a factory in Dhayari. Interestingly, the company makes only two products, Kailas Jeevan, the famous Ayurvedic multipurpose cream, and another less-known Ayurvedic oil called Yankona, which is used for earaches and toothaches. Apart from these two products, the company doesn't manufacture anything else.

Vasudev Shivram Kolhatkar established the Ayurved Samshodhanalaya in Pune between 1955 and 1960. Originally from Sangli, Kolhatkar was a professional kirtankar and had a keen interest in Ayurveda and medicines. It was from this interest that he discovered Kailas Jeevan, a cream made with ingredients like coconut oil and sandalwood. Initially, this cream was named Kailas Loni (Kailas Butter), but for better sales, the name was later changed to Kailas Jeevan.

At that time, Kolhatkar advertised his product through his kirtans. Wherever he went for

वासुदेव शिवराम कोल्हटकर यांनी १९५५ ते १९६० च्या दरम्यान आयुर्वेद संशोधनालय या संस्थेची पुण्यात स्थापना केली. मूळचे सांगलीचे असलेले कोल्हटकर हे व्यवसायाने कीर्तनकार होते आणि त्यांना आयुर्वेदाची, विविध औषध तयार करण्याची आवड होती. त्यातूनच त्यांनी खोबरेल तेल, चंदन इ. गोष्टी असलेल्या कैलास जीवनचा शोध लावला. लोण्यासारख्या दिसणाऱ्या ह्या क्रीमचं नाव त्यांनी आधी कैलास लोणी ठेवलं होतं मात्र विक्रीच्या दृष्टीने पुढे त्याचं नाव बदलून कैलास जीवन असं करण्यात आलं.

त्याकाळी त्यांनी आपल्या ह्या उत्पादनाची जाहिरात केली कीर्तनांच्या माध्यमातून. ते जिथे जिथे कीर्तनासाठी जात तिथे तिथे ते कैलास जीवन विकायला ठेवत असत. कीर्तनाच्या माध्यमातून विकलं जाणारं हे कैलास जीवन पुण्यात घराघरांमध्ये जाऊन पोहोचलं. पुण्याहून मुंबईत आणि मुंबईहून पुढे महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यात जाऊन पोहोचलं. महाराष्ट्राच्या बाहेर इंदूर, हुबळी, बेळगाव, धारवाड, अजमेर अशा मराठी लोकसंख्या असलेल्या ठिकाणीही कोल्हटकर आपल्या साथीदारांसह स्वतः जाऊन कीर्तनं करून कैलास जीवनची जाहिरात करू लागले. त्यामुळे कैलास जीवनचा खप महाराष्ट्राबाहेरही प्रचंड होऊ लागला.

ह्या व्यवसायात कोल्हटकरांबरोबर त्यांचं कुटुंबही त्यांच्या सोबत होतं. सुरुवातीची काही वर्षे कोल्हटकरांच्या पत्नी राधाबाई कोल्हटकर ह्यांनी कैलास जीवनच्या उत्पादनाची जबाबदारी सांभाळली. पुढे शिवराम आणि विश्वनाथ कोल्हटकर ही त्यांची मुलंही ह्या व्यवसायात आली.

कीर्तनातून सुरू झालेल्या जाहिरातीतून कैलास जीवनने नव्या पिढीसह नव्या जाहिरात माध्यमांतही पदार्पण केलं आणि

kirtans, he would also sell Kailas Jeevan. Through these kirtans, Kailas Jeevan reached homes across Pune. From Pune, it spread to Mumbai, and then to the far corners of Maharashtra. Kolhatkar, along with his partners, also travelled to places outside Maharashtra with a significant Marathi-speaking population like Indore, Hubli, Belgaum, Dharwad, and Ajmer to advertise Kailas Jeevan through kirtans. As a result, the cream became immensely popular, even outside Maharashtra.

Kolhatkar's family was also closely involved in the business. For the first few years, his wife, Radhabai Kolhatkar, took charge of the production of Kailas Jeevan. Later, their children, Shivram and Vishwanath Kolhatkar, also joined the business.

Radhabai Kolhatkar

What started as advertising through kirtans eventually made its way into new-age advertising mediums, including newspapers, radio, and television. Advertisements for Kailas Jeevan started appearing in Marathi, Gujarati, Hindi, Kannada, Malayalam, Tamil, Punjabi, and [Bengali](#) languages. This helped establish Kailas Jeevan, not just as a product, but as a brand, and it earned a rightful place in Marathi homes.

महाराष्ट्रांतल्या वृत्तपत्रांमध्ये, रेडियो, दूरदर्शनवर कैलास जीवनच्या जाहिराती झळकू लागल्या. मराठीच्या सोबतीने गुजराती, हिंदी, कन्नडा, मल्याळम, तमीळ, पंजाबी, बंगाली अशा भाषांतूनही त्यांच्या जाहिराती प्रसिद्ध झाल्या. कैलास जीवनची बंगाली भाषेतली जाहिरात इथे बघता येईल. ह्यातूनच कैलास जीवनची केवळ एक उत्पादन म्हणून नाही तर एक 'ब्रँड' म्हणून ओळख निर्माण झाली आणि मराठी घरांमध्ये एक हक्काचं स्थान मिळवलं.

चपट्या डबीत मिळणारं हे क्रीम आता बाटलीत आणि ट्यूबमध्येही मिळू लागलं हा सत्तर वर्षांमधला त्यांच्या उत्पादनातला एवढाच एक फरक. आज दूरदर्शनवर वा समाजमाध्यमांवर जाहिरातींच्या रूपात नजरेला न पडणारं किंबहुना त्याची गरजही नसणारं आणि प्रत्येक मराठी घरात असलेलं हे आयुर्वेदिक क्रीम खऱ्या अर्थाने लोकप्रिय ठरलं आहे.

छायाचित्र सौजन्य :

<https://www.asum.com/index.html>

The cream, which originally came in a flat tin, is now available in bottles and tubes as well—this is the only significant change in its production over the past seventy years. Today, this Ayurvedic cream, which doesn't need any advertisement to remain popular, is found in every Marathi household.

Image credits:

<https://www.asum.com/index.html>

Gappa-Goshti: For Conversational Marathi

मराठी भाषा आणि साहित्य उपक्रमांतर्गत 'गप्पा-गोष्टी: मराठी संभाषण वर्ग' सप्टेंबर २०२४ पासून फ्लेम विद्यापीठात सुरू झाले आहेत. दर आठवड्याला होणारे हे अनौपचारिक स्वरूपाचे वर्ग अन्यभाषकांना मूलभूत मराठी भाषा शिकण्यास मदत करतात.

अधिक माहितीसाठी खालील ईमेलवर संपर्क साधा:
marathiinitiative@flame.edu.in

The Marathi Language and Literature Initiative has been offering weekly Gappa-Goshti sessions for conversational Marathi since September 2024. These weekly sessions are designed to help non-Marathi speakers learn the basics of Marathi language and explore the culture of Maharashtra in an engaging and informal space. We're happy to see the enthusiasm for Marathi language and culture in these sessions!

You can reach out to us for more information at: marathiinitiative@flame.edu.in

Learn Marathi with MLLI

ठसका

/ʈsəkā/

noun

1. a cough induced by an irritation of the throat or by something going into the windpipe.
2. clear and positive manner.
3. Smart, prompt, decided, sharp, bold, brash, stylish.

तिने ठसक्यात उत्तर दिलं.
She replied in a **bold, sharp** manner

ठसका

Learn Marathi with MLLI

उपक्रम संकल्पना आणि संपादक : डॉ. आशुतोष पोतदार
Initiative Concept and Editor: Dr. Ashutosh Potdar
कार्यकारी संपादक आणि रचना : सृजन इनामदार | संपादन-सहकार्य : अॅडम स्नायडर
Executive Editor and Design: Srujan Inamdar | Editorial Support: Adam Snyder